

однак дослідження відповідності конституції законів, міжнародних договорів та інших нормативних актів було й залишається головною функцією спеціалізованого органу конституційної юрисдикції тієї чи іншої країни.

Більше того, утворення органу конституційної юрисдикції України на засадах загальноновизнаних у світі цінностей є важливим кроком становлення демократії, правової держави, побудови громадянського суспільства. Подальше становлення цього органу має здійснюватися з використанням і всебічним осмисленням світової практики конституціоналізму, але лише творчий підхід та урахування національних умов і особливостей допоможе визначити прогресивний напрям подальшого розвитку держави.

Слюсар Людмила Євгенівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: доцент кафедри історії
держави та права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Прус В. З.

ТРАГЕДІЯ ГОЛОКОСТУ В ПЕРЕКАЗАХ І СПОГАДАХ ОЧЕВИДЦІВ

*«Голокост – безпрецедентний прояв зла,
який не можна просто залишити в минулому
і віддати забуттю», – генсек ООН Кофі Аннан*

Що таке голокост? У широкому розумінні «голокост» означає переслідування та масове знищення нацистами певних соціальних та етнічних груп, наприклад євреїв, хворих, циган, гомосексуалістів.

У вузькому розумінні це означає переслідування і знищення євреїв, які проживали в Німеччині, також і тих, що жили на союзних та окупованих територіях під час Другої світової війни.

З приходом до влади в Німеччині Націонал-Соціалістичної Робітничої партії у 1933 році на чолі з Адольфом Гітлером, у країні затверджено націонал-соціалістичний режим. Даний режим ґрунтувався на нацистській расовій доктрині, згідно з якою німці – «арійці» належать до вищої раси, а євреї вважалися Untermenschen – недолюдьми. Створюється один з перших концтаборів – Дахау, масово позбавляються робочих місць чиновники і лікарі єврейської національності, вводяться квоти в навчальних закладах. Ситуація загострювалась до прийнятих в 1935 році Нюрберзьких законів, що здійснювали ізоляцію євреїв за расовою ознакою. Далі закони, що були

прийняті у вересні 1935 «Про громадян рейху» і «Захист німецької честі і німецької крові» з поправками юридично встановили позбавлення євреїв в Німеччині всіх політичних і цивільних прав. Наступні законодавчі акти примусово зобов'язували євреїв, що володіли підприємствами та фірмами передати їх у власність «арійцям». Чоловікам і жінкам з неєврейськими іменами пропонувалося вписати в паспорта «Ізраїль» або «Сара» (згодом також букву «J», від нього. Jude єврей).

З 9 на 10 листопада за особистим наказом фюрера відбулася серія скоординованих атак, які було здійснено воєнізованими загонами СА та цивільними по всій нацистській Німеччині, частині Австрії і Судетській області. Ця кривава подія називалася – «Кришталева ніч» і ознаменувала початок «остаточного вирішення єврейського питання».

Під час військових дій нацисти вбивали тисячі людей, однак особлива увага діставалася саме євреям і циганам. Створювалися гетто та концентраційні табори смерті. З 1941 року існували чотири табори, які спеціалізувалися виключно на знищенні людей – «Хелмно», «Треблінка», «Белжець» і «Собібор». Пізніше ще два було для цього пристосовано – «Аушвіць» («Освенцим») і «Майданек».

Така доля не оминула і населення Києва після німецької окупації 1941. Після провокації НКВС, окупанти почали масовий терор, що затяг до могил не тільки жителів Києва, а і загалом всіх мешканців окупованих українських територій. За загальними підрахунками вчених лише в Бабиному Яру було розстріляно 100 тис. чоловік, євреї становили майже 70%. Приховуючи свої наміри нацисти під маскою вивезення всіх євреїв з міста загнали до урочища та масово розстріляли, відібравши всі цінності та продовольства. На окупованих територіях України також були збудовані концентраційні табори - Янівський (Львів) та Сирецький (Київ).

Про винахідливість кривавих катів достеменно відомо всім. Дане твердження підтверджується в протоколах допитів очевидців та людей які залишилися в живих.

Мешканка Києва Петренко Наталія в період нещадних розстрілів жила недалеко від Сирецького концентраційного табору: «...Недалеко від мого місця проживання, приблизно 200–300 метрів, знаходився Сирецький концентраційний табір.

Я бачила як ув'язнених в цьому таборі змушували носити землю і від втоми в'язні падали, їх виводили і потім розстрілювали.

При викорчуванні лісу після того, як корні були підриті, німці змушували окремих в'язнів залазити на вершину, щоб зав'язати мотузку і в'язню заборонялось златити. Мотузку натягували, дерево падало і сидів ший на ньому в'язень вбивався...»

Військовополонений Будник Давид Йосипович разом із своїми товаришами при відступі з Києва потрапили в полон та були

направлені в табір військовополонених який знаходився на вулиці Керосиновій в дворі колишньої військової частини. Фрагмент з його допиту: «...Там було багато військовополонених різних національностей. Мене, як єврея, було розміщено в ту частину табору де знаходились євреї... Утримувались ми там без їжі, води, в нелюдських умовах і лише через п'ять днів фашисти видали по черпаку розведеної муки в воді. При цьому ніяких посудин не було і брали цю рідину хто в що – пілочки, фуражки, брудні банки і тд. В результаті скупченості людей, голоду та нелюдських антисанітарій них умов в таборі було багато умерлих...

...Приблизно в вересні 1942 року мене в числі інших військовополонених посадили в машину – «душогубку» і відправили в Сирецький табір, що знаходився поблизу Бабиного Яру. Тут умови були ще гірші та жорсткіші. За будь-яку провину або ж і без неї могли вишикувати всіх ув'язнених та розстріляти кожного третього, або п'ятого. Ув'язнених били, змушували робити так звану «зарядку» – повзати на животі, колінах і іти «гусячим кроком». Всі ці екзекуції супроводжувались побиттям дубинками.

В середині серпня 1943 року мене в групі в'язнів відправили в створений по розпорядженню зондеркоманди спеціальний табір в Бабиному Яру. Туди було відправлено більше 300 в'язнів. Всіх закували в кайдани, заставляли діставати з ям трупи людей, розстріляних вересні 1941 року і в послідуочий час спалювати ці трупи в спеціально збудованих для цієї цілі печах. Ці печі будувалися з розібраних кладовищ них пам'ятників, металевих решіток з огорож та рельсового заліза. На такий постіль накладається прошарок дров, далі прошарок витягнутих нами трупів, потім трупи обливались нафтою і в такому порядку накладалось декілька шарів. Для того, щоб накладати на одну піч максимальну кількість трупів нам доводилось будувати дерев'яні помости і по ним піднімали трупи для розміщення.. За їх розпорядженням ми на кожну піч клали не менше 2000 трупів. Ми тоді між собою порахували кількість закладених печей, їх було приблизно 55–60 і виходило, що в Бабиному Ярі було спалено не менше 120000 трупів. Тут і враховувалися трупи померлих людей в «душегубках», а також привезених і розстріляних за період серпня – вересня 1943.»

Німецькі офіцери пильнували за виконанням поставлених доручень, щодо знищення та експлуатації людей, що залишилися після масової зачистки євреїв. У відповідних умовах продовжувалися знущання та винищення свідків, військових, людей за національною приналежністю або ж просто мирного населення... А згодом і замітання своїх злочинів, руками приречених.

Отже, Голокост став кульмінаційним моментом у довгій і ганебній історії антисемітських переслідувань, погромів,

дискримінацій, зведеної у Третьюму рейху до рангу офіційної політики. Підсумовуючи всі втрати євреїв з внаслідок Голокосту в різних країнах Європи, було загально визначено і закріплено вироком Міжнародного військового трибуналу у м. Нюрнберг 6 млн. померлих. 1 листопада 2005 року Генеральна асамблея ООН у своїй резолюції встановила 27 січня Міжнародним днем пам'яті жертв Голокосту. Дата була обрана не випадково – саме цього дня було звільнено концентраційний табір «Аушвіц», він же «Освенцим».

Список використаних джерел

1. Безпрецедентний прояв зла: Голокост – кровотолива рана на тілі людства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/golovni-novyni/bezpretsedentnyi-proiav-zla-holokost-krovotochyva-rana-na-tili-liudstva-477678.html>.
2. Гетто й акції Голокосту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.territoryterror.org.ua/uk/history/1939-1945/third-reich/ghetto-holocaust>.
3. Протокол допиту Петренко Наталії Феодосіївни від 28.11.1943 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/26106/>.
4. Протокол допиту Будника Данила Йосиповича від 22.05 1980 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://avr.org.ua/index.php/viewDoc/26117/>.
5. Голокост в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://babiyar.org/byhmc/historical/exploremap>.

Франчук Юлія Олександрівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: доцент кафедри теорії
держави та права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Лазнюк Н. В.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОСВІДОМОСТІ

На сьогоднішній день Україна являє собою молоду незалежну державу, яка прагне стати однією із найрозвиненіших держав Європи. Країна знаходиться на етапі входження до Європейського союзу, тому проблема правосвідомості займає одне з провідних місць у суспільстві. Також постає важливе завдання переосмислення та сприйняття нових демократичних цінностей суспільного буття, що має наслідком підвищення якісних показників суспільної правосвідомості та правової культури.